

жена му се скри задъ вратата и лица колкото си може, и тъй уплахила кучето си, щото то се откажало от синдира и пръвъ плета, хайде въ гората; а Кукинина баща Доробричъ, скокът въ овеса, гушнеше се и захванал да крѣчи като прѣплетъ: „може би врага дуневача поне пшната да съжели“. Тѣй се всичитъ исполняваха . . . А този човѣкъ билъ найпѣтъ бичваръ, Вавила: купилъ си новъ дървѣнъ катранникъ и го турналъ на главата си.

Всичитъ момчета се азсѣха и пакъ замѣтнаха на едно мъгновене, както се случва върѣдъ често съ хора, които разговарятъ на откритъ въздухъ. Азъ погледнахъ наоколо: нощта стоеше гържестивно и царственно; суха топлина захванъ влажната краснорѣчию хладина и още много имаше да лѣжи като жѣгъцъ пологъ на заспанитъ поля; още много оставаше до първото мъгновене, до първата росица на зората. Нѣмаше дуната на небето, тя тогѣзъ излизаше късно. Показваше се, че всичитъ безчислени, азлати звѣзди течаха, като бѣбичукаха една по друга, по направленото на мѣстия пакъ, и, наистина, като гледашъ на тѣхъ, вие като че самички чувствувате стремителното и не-прекрасното бѣгане на земета. Неиздѣлно дѣва пкти нарѣдъ нахъ рѣбката се раздаде чуденъ, рѣзъкъ и болавъ пѣськъ и, поствъ нѣколко минути, се повтори вече до натакъ. . . .

Коста подскочи. . . . „Какво е то?“

— Шръкълъ клей, спокойно възрави Павелъ.

— Шръкълъ, повтори Коста. . . . Павлуша, ти може би да знаешъ какво чухъ азъ вчера. . . . притурѣ той, като помѣлча малко.

— Какво чу?

— Ето какво чухъ. Иляхъ азъ отъ Камена-Градъ въ Шашкино; вързахъ азъ найнапредъ сѣ по нашия орѣшакъ, а постѣ по двадѣтитъ трѣгнахъ, знаешъ ли, тамъ гдѣто закривлява надъ стрѣвното — на ли тамъ има бучило*), знаешъ ли, то сѣ още съ камъкъ и обрало; заминахъ азъ покрай това бучило, брати и нещадѣно като запяна вънъ изъ това бучило, и тъй жално, жално: у-у. . . . у-у. . . . у-у! Единъ страхъ ме поби, брати: късно, и освѣтъ това гласа такъвъ болавъ. Насмалко не заплакахъ и азъ. . . . Какво можеше да бѣде? а?

— Въ това бучило, онова лѣто хайдуци удариха Акимъ Курдужаната, забѣлжихъ Павлуша — като може би душата му да се оплакава.

— Ама то може да бѣде, братя, възрави Коста, като расшири и безъ това шпорокитъ си очи. . . . Азъ пѣсъ не анялахъ, че удали Акимъ въ това бучило: азъ още повече се оплавахъ.

— А то казватъ още че имало такъвъзъ манчици скокѣщи жѣби продължаваше Павелъ, — които тъй жално крѣкватъ.

— Скокѣщи ли жѣби? е, не, това не е жѣби. . . . вакви сѣ тѣзи. . . . (Шръкълъ пакъ захлена надъ рѣбата). — Ей го е! неволно произнесе Коста: — също като лѣшій (галакъжъ, чѣловкопашило) крѣци.

— Лѣшиятъ не крѣци, той е нѣмъ,

похванатъ Илюна, — той само съ рѣкъцъ илѣци и трѣщи. . . .

— Ами ти видѣ ли го, лѣшня, или какво? насѣвшиво го пресеце Федя.

— Не, не съмъ го видѣлъ, и не дай Боже да го вида; други го видѣли. Ето преди нѣколко дена той хванатъ единъ мужикъ водитъ го, водитъ по лѣса, и сѣ оволю една полянка. . . . Едвамъ се оправихъ у тѣхъ до утрѣня.

— Е, а той видѣлъ ли го е?

— Видѣлъ. Каваа, ай, такъкъ е голѣмъ — голѣмъ, тъменъ свѣтъ ай, тѣхъ и задъ едно дърво, не може добръ да се разбере, също като отъ звѣсета се крие, и глѣда съ мигалитъ си, смѣга съ тѣхъ, смѣга. . . .

— Ехъ ти! звика Федя, като ерсна съ плещитъ си по полѣка: — пфу! . . .

— И защо се развѣдила тази нечистота на свѣта? забѣлжихъ Павелъ: — не разбирамъ!

— Не се карай: глѣдай, ще чуе, забѣлжихъ Илия.

Пакъ настѣжи мълчание.

— Я погледнете я, я погледнете я, се раздаде изведнажъ дѣтския Ваневъ гласъ: — я погледнете на Божикитъ звѣздички — като пчелчипи си роатъ!

Той звѣзди хладното си лице вътъ полтъ рогозката, опрѣ се на юмрукъ и по полѣка вдигна на горѣ голѣмитъ си махри очи. Очитъ на всичитъ момчета сѣ повдигнаха на горѣ и на скоро се отпуснаха.

— А какво, Ваня, ласково заприказва Федя: — какво, сестра ти Анка здрава ли е?

— Здравя, отговори Ваня, като захвѣтуваше по полѣка.

— Ти ли кажѣ, защо ти не дохожда у насъ? . . .

— Не знаа.

— Ти ѣ гажѣ да дохожда.

— Ше ѣ кажъ.

— Ти ѣ кажѣ, че ще ѣ дамъ армаганъ.

— А на мене ще дадемъ ли?

— И на тебъ ще дамъ.

— Ваня въздъхна.

— Не, мене ми не трѣба. По добрѣ на ней: тя не е такъвъзъ кроткача.

И Ваня пакъ турна главата си на земета. Павелъ стаа и зе на рака прѣдното менче.

— Кхдъ? попита го Федя.

— На рѣбата, да нагѣя водина, нека ми се да пийна водина.

Кучетата станаха и отидоха слѣдъ него.

— Глѣдай да не паднешъ въ рѣбата! му звика слѣдъ него Илюна.

— Защо ще пада? рече Федя: — той ще се уварди.

— Да, ще се уварди. Всичко стаа: той ето ще се наведе да гребе вода, а таласкама (водничий) ще го хванѣ за рѣка и ще го потегли при него. Постѣ ще хванатъ да казватъ: че падналъ едъ, манчица въ водата. . . . А какво е падналъ? . . . Ей-го-ей, въ камъша влѣзе, притурѣ той, като се прислушваше.

Кажикитъ също като че се раздѣлха, „шурнахъ“ като казватъ у насъ.

— А наистина ли е, попита Коста: — че Акулина солунчичавата отъ тогѣзъ полудѣла отъ какъ посѣдѣла въ водата.

— Отъ тогѣзъ. . . Каква е сега! Види се,

да не е чакалъ, че щѣ ѣ извалитъ тъй скоро. Той ѣ и развалитъ у него си на дѣното.

(Азъ самичкахъ съвѣзъ срѣщатъ нѣколко пакти тана Акулина. Облечена въ дрини, страни по мръшава, съ черно като въспенъ дѣно, съ смѣтанъ въоръ и вѣчно озабѣна, тя глѣчи по нѣколко часа на едно мѣсто, негдѣ си на пакъ, изкаката като си списи рѣкъцѣтъ на гърдитъ и пологелника като се превали отъ едина кракъ на другия, също като дитъ звѣрѣтъ въ кафезъ. Тя не разбира нищо, какъвто и да ѣ приказватъ, ѣ само по нѣкога съ трѣпкѣ се сѣбе).

— Казватъ, продължаваше Коста: — че Акулина за това се и хвърляла въ рѣката, че ѣ немаликъ любовника ѣ.

— За това.

— А поминъ ли Вася? (Василъча) жално притурѣ Коста.

— Кой Вася? попита Федя.

— А това, гдѣто се удави, отговори Коста: — въ тази-хе, въ самата рѣка. Ама какво момче бива ѣ! Ехъ какво момче обичаше ѣ! А майка му, Телкиста, колко го обичаше ѣ, Вася! И също като че подунѣти та Телкиста, че той ще отъ вода да умрѣ. Случавало се е, дойде той нѣкога съ насъ, съ момчетата, влѣска да се къши въ рѣбата — а ти цѣла се растрепери. Другитъ бабички нищо, — вързатъ ѣ покрай съ корита, заминуватъ, а Телкиста сложи коритото на земета и захка да го вика: „вѣрни ми се глѣжбѣ! Охъ, вѣрни ми се окозко!“ И какъ се удави, Господъ знае. Игралъ на брѣга, ѣ майка му тамъ била, сѣбно събрала; нещадѣно чува, също като мехури се пукатъ, въ водата — погдѣдала, а вече само Васювата шапчица плува по водата. И, ето отъ тогѣзъ Телкиста се поуими: — доле и легне на това лѣто, гдѣто той се удави, лѣге, брати, и захване пѣсенъ, — поминѣ ли, Вася се такъвъзъ пѣсенъ пѣеше, — и неа като ѣ захване, а самичка плаче, плаче, горко Богу се жалѣ. . . .

— А, ей Павлуша иди, рече Федя.

Павелъ доде при огниъ съ илѣно менче вода.

— Какво, момчета, захвана той, като помѣлча: — не е на добро.

— А какво? бѣрзо попита Коста.

— Азъ чухъ Васюва гласъ.

Всичитъ се стрѣснахъ.

— Какво, какво? забѣлжихъ Коста.

— Бога ми. Тамъгъ зѣхъ да се навождамъ надъ водата, чувамъ отведнажъ, визнатъ ме ай-тай-е съ Васювинъ гласецъ и също като че изъ подъ волата: „Павлушо, ей Павлушо, ела тука!“ Азъ се дръгнахъ. Но, вода налѣхъ.

— Ахъ ти, Господи! ахъ ти, Господи! рѣкоха момчетата, като се крияха.

— Това нѣщо водина таласкъжъ те е визналъ, Павелъ, притурѣ Федя: — а ние ай сега тамъгъ за него, за Вася, приказвахме.

— Ахъ, това не е на добро, сѣ разстановка проговори Илюна.

— Нищо де, нека! Произнесе Павелъ рѣшително и пакъ сѣдна: — какъвто ти е писано, то че бѣде.

Момчетата замѣтнаха. Видно се, че думитъ на Павла произведоха на тѣхъ дѣлово впечатление. Тѣ захванаха да се готвятъ около огниъ, като че цѣлѣ да сплѣтъ.

(* Бучило — дълбока яма съ вѣснова вода, останала постѣ приравняването на водата, водото не прислушва даже лѣвъ.